Zapytaj o klimat

Zespół Doradczyń ds. Klimatu i Środowiska działa w ramach projektu LIFE-IP EkoMałopolska, realizowanego przez Województwo Małopolskie wraz z partnerami regionalnymi i lokalnymi. W Krakowie projekt prowadzony jest przez Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza Urzędu Miasta Krakowa. W ramach realizacji projektu wspieramy wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii Województwa Małopolskiego oraz działania Miasta Krakowa na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej i zwiększania odporności miasta na skutki zmiany klimatu. Misją zespołu jest wspieranie mieszkańców w lepszym rozumieniu wyzwań związanych ze zmianą klimatu oraz popularyzowanie działań służących ochronie klimatu i środowiska oraz adaptacji do zachodzących zmian. Szczególne miejsce w naszych działaniach zajmuje edukacja klimatyczna oparta na aktualnej wiedzy naukowej, współpracy oraz budowaniu sprawczości.

Prowadzimy działania informacyjne, edukacyjne i doradcze skierowane do różnych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, nauczycieli, studentów, przedsiębiorców, pracowników instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz seniorów. Organizujemy warsztaty, szkolenia, spotkania eksperckie, konferencje i innego rodzaju wydarzenia edukacyjne oraz działania angażujące lokalne społeczności. W swojej pracy wykorzystujemy nowoczesne metody edukacyjne i angażujące narzędzia, które pomagają przekładać wiedzę na konkretne działania. Promujemy rozwiązania wspierające adaptację do zmiany klimatu, ochronę zasobów naturalnych, efektywność energetyczną, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz zrównoważony styl życia.

Potrzebujesz naszej wiedzy i doświadczenia. Skontaktuj się z nami!: doradcy.ekomalopolska@um.krakow.pl

Kamila Fordońska – kamila.fordonska@um.krakow.pl, tel.: 12 616 84 91
Beata Kulig-Gołąbek – beata.kulig-golabek@um.krakow.pl, tel.: 12 616 65 73
Natalia Gajewska – natalia.gajewska@um.krakow.pl; tel.: 12 616 65 77

JAK ODPOWIADAĆ NA DEZINFORMACJĘ KLIMATYCZNĄ?

RZETELNA ROZMOWA O KLIMACIE

1 NIE WYŚMIEWAJ.

Nie ośmieszaj, nie oceniaj. Wyśmianie zamyka rozmowę i budzi opór.

2 DOPYTAJ.

Zadaj pytania, by lepiej zrozumieć, skąd ktoś ma takie zdanie i co dokładnie ma na myśli.

3 ODWOŁAJ SIĘ DO ŹRÓDŁA.

Sprawdź wiarygodność informacji. Korzystaj z rzetelnych, naukowych źródeł i instytucji.

4 WYJAŚNIJ.

W prosty sposób przedstaw fakty i mechanizmy stojące za danym zjawiskiem.

5 POKAŻ FAKTY.

Przedstaw dane, badania, raporty. Fakty są najlepszym sposobem na obalenie mitów.

10 ZASAD
DOBREJ EDUKACJI KLIMATYCZNEJ

Na podstawie IPCC

1 OPIERAJ SIĘ NA NAUCE.

Korzystaj z rzetelnych źródeł i aktualnej wiedzy naukowej.

2 ŁĄCZ KLIMAT Z CODZIENNOŚCIĄ.

Pokazuj, jak klimat wpływa na nasze życie i codzienne wybory.

3 POKAZUJ ROZWIĄZANIA.

Inspirowanie przykładami rozwiązań buduje nadzieję i motywację.

4 UWZGLĘDNIAJ EMOCJE.

Emocje są naturalne – zauważaj je, nazywaj i rozmawiaj o nich.

5 WZMACNIAJ SPRAWCZOŚĆ.

Dawaj przestrzeń do działania i pokazuj, że każdy ma wpływ.

6 ROZMAWIAJ O PRZYSZŁOŚCI.

Pomagaj wyobrażać sobie lepsze scenariusze i wspólnie je tworzyć.

7 POKAZUJ LOKALNY KONTEKST.

Odwołuj się do lokalnych przykładów i wyzwań – są bliższe i bardziej zrozumiałe.

8 ROZWIJAJ KRYTYCZNE MYŚLENIE.

Zachęcaj do zadawania pytań, analizowania i szukania odpowiedzi.

9 UCZ WSPÓŁPRACY.

Wspólne działanie buduje relacje, empatię i większy wpływ.

10 DZIAŁAJ, NIE TYLKO INFORMUJ.

Praktyczne działania zostawiają ślad i inspirują innych do zmiany.

Więcej informacji o klimacie – zeskanuj kod

Nauka o klimacie | IGMW | IPCC | UNFCC | WMO

MATERIAŁY POMOCNICZE

Angażujące metody uczenia oparte na grach (game-based learning) wpisują się w edukację pozaformalną rozwijaną przez instytucje Unii Europejskiej. Zakłada ona, że kompetencje składają się z trzech elementów: wiedzy, umiejętności i postaw (symbolizowanych jako oko, ręka i serce). Gry edukacyjne, łącząc aspekty poznawcze, behawioralne i emocjonalne, stanowią atrakcyjne i skuteczne narzędzie wspierające zmianę postaw. Emocje, napięcie, poczucie sprawczości, element zaskoczenia czy konieczność szybkiej adaptacji wyrywają uczniów ze szkolnej rutyny, umożliwiając testowanie nowych rozwiązań i zmianę perspektywy.

Scenariusze i materiały do pobrania do gier edukacyjnych typu LARP – zeskanuj kod

,,Perspektywy Klimatyczne'' **,,Drzewo życia''** **,,Zagajnik''** **,,Rezerwuar''** **,,Ceremonia nadziei''**

Inne gry:

,,Powiązania'' **,,Redakcja pod presją''** **,,Gra o klimat''** **,,Ekonomia obwarzanka''** **,,Fundacja BOŚ''**

Najczęściej mylone pojęcia dotyczące klimatu

Pogoda vs. klimat
Pogoda odnosi się do krótkoterminowych zmian w warunkach atmosferycznych (czasami w ciągu paru minut), podczas gdy klimat dotyczy długoterminowych trendów pogodowych w danym regionie (min 30 lat analizy).

Klimat vs. środowisko
Błąd polega na utożsamianiu zmiany klimatu ze stanem środowiska naturalnego. Choć zmiana klimatu ma wpływ na środowisko, jest jednym z wielu czynników wpływających na stan ekosystemów.

Albedo vs. emisyjność
Albedo określa zdolność powierzchni do odbijania promieniowania słonecznego, im wyższe albedo np. śnieg, tym mniej energii jest pochłaniane. Emisyjność określa zdolność powierzchni do oddawania zgromadzonego ciepła w postaci promieniowania cieplnego. Są to dwa różne parametry wpływające na nagrzewanie i ochładzanie powierzchni.

Zmiana klimatu vs. globalne ocieplenie
Zmiana klimatu odnosi się do długoterminowych zmian w klimacie Ziemi, obejmujących zarówno ocieplenie jak i ochłodzenie, a także zmiany w opadach, wiatrach i innych aspektach klimatu. Globalne ocieplenie odnosi się z kolei do specyficznego wzrostu średniej temperatury na Ziemi, głównie spowodowanego przez działalność człowieka, w szczególności emisję gazów cieplarnianych.

Adaptacja do zmiany klimatu vs. mitygacja zmiany klimatu
Adaptacja odnosi się do działań mających na celu przystosowanie się do skutków zmiany klimatu, takich jak budowa wałów przeciwpowodziowych czy rozwijanie upraw odpornych na suszę. Mitygacja z kolei do działań mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, aby zapobiec dalszej zmianie klimatu.

Efekt cieplarniany vs. globalne ocieplenie
Efekt cieplarniany odnosi się do naturalnego procesu, w którym atmosfera zatrzymuje ciepło słoneczne, podczas gdy globalne ocieplenie do wzrostu średniej temperatury na Ziemi, wynikającego głównie z antropogenicznej emisji gazów cieplarnianych.

Ślad węglowy vs. budżet węglowy
Ślad węglowy odnosi się do całkowitej ilości gazów cieplarnianych emitowanych przez jednostkę, np. osobę, produkt lub usługę, podczas gdy budżet węglowy odnosi się do całkowitej ilości gazów cieplarnianych, które można emitować, aby pozostać w granicach ustalonego celu klimatycznego, np. ograniczenia ocieplenia do 1,5°C.

Emisje vs. stężenie gazów cieplarnianych
Emisje gazów cieplarnianych odnoszą się do ilości gazów emitowanych do atmosfery, podczas gdy stężenie gazów cieplarnianych mierzy ich ilość obecną w atmosferze. Często mylone jest to, że oba te pojęcia są ze sobą ściśle powiązane, ale różnią się swoimi kontekstami i sposobem pomiaru.

Bilans węglowy vs. neutralność klimatyczna
Bilans węglowy to różnica między ilością emisji gazów cieplarnianych a ich pochłanianiem przez daną organizację, wydarzenie lub państwo. Neutralność klimatyczna to cel, w którym suma emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych się równoważy, czyli bilans węglowy wynosi zero. Osiąga się to poprzez redukcję emisji oraz kompensację, np. przez sadzenie drzew.

Zanieczyszczenie powietrza vs. emisja gazów cieplarnianych
Zanieczyszczenie powietrza może mieć różne przyczyny np. wynikać ze spalania paliw kopalnych, działalności rolniczej, przemysłu, transportu z emisją gazów cieplarnianych włącznie. Pomimo, że zanieczyszczenie powietrza może być jednym z efektów ubocznych emisji gazów cieplarnianych, jednak emisja tych gazów nie zawsze zanieczyszcza powietrze np. metan emitowany przez hodowlę bydła.

Emisje bezpośrednie vs. pośrednie
Emisje bezpośrednie to te, które powstają w wyniku działalności danej jednostki np. spalanie paliw w samochodzie firmowym. Emisje pośrednie to emisje związane z dostawami energii lub produkcją dóbr, z których ta jednostka korzysta np. prąd zużyty przez przemysł lub emisje związane z transportem dostaw.

Odnawialne źródła energii vs. energia konwencjonalna
OZE obejmują energię pochodzącą z zasobów, które są naturalnie odnawialne, takich jak energia słoneczna, wiatrowa, wodna, biomasa i geotermalna. Energia konwencjonalna zazwyczaj pochodzi z paliw kopalnych, takich jak węgiel, ropa naftowa i gaz ziemny, które są ograniczone i mają większy negatywny wpływ na środowisko.

Biomasa vs. biogaz
Biomasa to materia organiczna pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego wykorzystywana jako źródło energii np. drewno, słoma, resztki roślinne. Biogaz powstaje natomiast w wyniku beztlenowego rozkładu biomasy, zwłaszcza odpadów organicznych. Jest to gaz palny, który można wykorzystywać jako źródło energii cieplnej i elektrycznej.

Energia odnawialna vs. energia jądrowa
Energia odnawialna pochodzi z naturalnych, odnawialnych źródeł, takich jak słońce, wiatr, woda, biomasa i geotermalna. Energia jądrowa, mimo że jest niskoemisyjna, pochodzi z procesu rozszczepienia jąder atomowych w reaktorach jądrowych. Należy pamiętać, że energia jądrowa nie jest uważana za odnawialną, mimo że ma niskie emisje CO_2, ponieważ korzysta z uranu, który jest surowcem nieodnawialnym.

Energooszczędność vs. efektywność energetyczna
Energooszczędność odnosi się do redukcji zużycia energii poprzez zmniejszenie jej konsumpcji, np. poprzez wyłączanie świateł. Efektywność energetyczna z kolei do optymalizacji zużycia energii, aby uzyskać tę samą ilość usług energetycznych przy mniejszym zużyciu energii, np. używanie energooszczędnych urządzeń.

Zrównoważony rozwój vs. wzrost gospodarczy
Zrównoważony rozwój odnosi się do rozwoju, który zaspokaja potrzeby obecnych pokoleń, nie zagrażając możliwościom przyszłych. Natomiast wzrost gospodarczy to zwiększanie produkcji dóbr i usług w gospodarce. Nie zawsze wzrost gospodarczy zachodzi w sposób zrównoważony.

Działania klimatyczne vs. działania środowiskowe
Działania klimatyczne skupiają się na ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych i przystosowaniu się do zmian klimatu. Działania środowiskowe to pojęcie szersze, obejmuje również ochronę wód, gleby, powietrza, bioróżnorodności czy zasobów naturalnych. Nie wszystkie działania środowiskowe są klimatyczne i odwrotnie.

Miejska wyspa ciepła vs. fala upałów
MWC to zjawisko lokalne polegające na tym, że obszary miejskie są cieplejsze od terenów otaczających z powodu nagrzewających się budynków, asfaltu i ograniczonej ilości zieleni. Fala upałów to natomiast okres kilku następujących po sobie dni z bardzo wysoką temperaturą powietrza. Fala upałów może występować zarówno w mieście, jak i poza nim, natomiast miejska wyspa ciepła często dodatkowo wzmacnia jej skutki

Komfort cieplny vs. temperatura powietrza
Temperatura powietrza jest jednym z parametrów meteorologicznych określających stan atmosfery, jak np. wilgotność, kierunek i prędkość wiatru. Komfort cieplny to subiektywne odczucie człowieka zależne nie tylko od temperatury, ale również od wilgotności powietrza, prędkości wiatru, promieniowania słonecznego, aktywności fizycznej czy rodzaju ubioru. Dlatego dwie osoby mogą odczuwać tę samą temperaturę zupełnie inaczej.

Susza vs. upał
Upał to okres bardzo wysokich temperatur powietrza występujących parę dni po sobie. Susza to długotrwały niedobór opadów i wody. Upały mogą nasilać skutki suszy, ale nie są tym samym zjawiskiem.

MIEJSKA WYSPA CIEPŁA (MWC)

Zmiana klimatu nasila to zjawisko.

DLACZEGO TAK SIĘ DZIEJE?

Beton, asfalt i dachy pochłaniają więcej ciepła w ciągu dnia...

...i oddają je wolniej w nocy.

Działalność człowieka (transport, ogrzewanie, klimatyzacja) zwiększa emisję ciepła.

Brak zieleni i wody ogranicza naturalne ochładzanie.

Zabudowa utrudnia przepływ powietrza.

JAK ZMIENIA SIĘ MWC W CIĄGU ROKU?

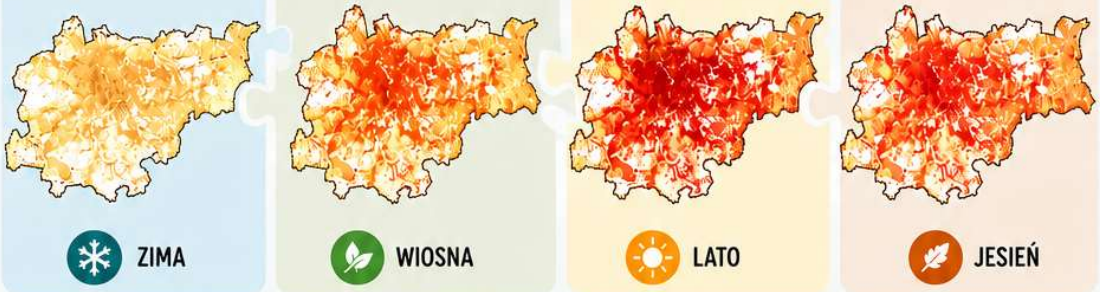

JAK CZYTAĆ SKALĘ KOLORÓW?

Skala pokazuje różnicę temperatury powierzchni między miastem a jego otoczeniem (np. pola, lasy).

- **NIEBIESKI (do -2,1°C)** – miejsca chłodniejsze (np. parki, tereny zielone)
- **ŻÓŁTY / POMARAŃCZOWY** – niewielka różnica temperatury
- **CZERWONY (do +2,5°C)** – miejsca znacznie cieplejsze (np. centrum, beton, asfalt)

- Im bardziej czerwono, tym silniejszy efekt miejskiej wyspy ciepła.
- Skala pokazuje: o ile stopni cieplej lub chłodniej jest względem otoczenia.

CO MOŻEMY ZROBIĆ?

WIĘCEJ ZIELENI
Drzewa i rośliny dają cień i ochładzają powietrze.

WODA W MIEŚCIE
Fontanny, stawy i mokre nawierzchnie obniżają temperaturę.

ZIELONE DACHY I ŚCIANY
Roślinność na budynkach ogranicza nagrzewanie się powierzchni.

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
Mniej spalin to mniej ciepła w mieście.

MĄDRE PLANOWANIE
Przemyślana zabudowa i przewiewne przestrzenie redukują efekt MWC.

Chłodniejsze miasta to zdrowsi mieszkańcy, niższe zużycie energii i lepsza jakość życia.

Drzewko Sprawczości Klimatycznej

Komisja Europejska – Punkt Informacyjny

Life-IP EkoMałopolska

ProVeg International

Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” ZZM

Materiały z konferencji dostępne po zakończeniu

Zapuść korzenie wiedzy, rozwijaj sprawczość, działaj dla dobra planety!

Słowniczek

Adaptacja – proces dostosowywania się ludzi, społeczeństw i środowisk przyrodniczych do skutków zmian klimatu, które już zachodzą lub są nieuniknione. Adaptacja obejmuje m.in. projektowanie odpornych miast, tworzenie zielonej infrastruktury, zabezpieczanie terenów przed powodziami, rozwijanie systemów ostrzegania czy dostosowanie rolnictwa do nowych warunków pogodowych. Nie zatrzymuje zmian klimatu, ale pomaga łagodzić ich skutki i zwiększać bezpieczeństwo.

Antropocen – proponowana epoka geologiczna, charakteryzująca się znacznym wpływem człowieka na ekosystem i geologiczny system planety Ziemia. Wpływ ten będzie widoczny w przyszłości w śladach kopalnych. Nazwa pochodzi od greckich słów „anthropos" (człowiek) i „kainos" (nowy), co sugeruje, że jest to nowy okres zdominowany przez działalność człowieka.

Budżet węglowy – to koncepcja określająca maksymalną ilość dwutlenku węgla (CO_2) i innych gazów cieplarnianych, które mogą być wyemitowane do atmosfery, aby osiągnąć określone cele klimatyczne, takie jak ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C, powyżej poziomu przedprzemysłowego. Budżet węglowy zakłada, że istnieje określony limit emisji, po którego przekroczeniu ryzyko drastycznych i nieodwracalnych zmian klimatycznych znacząco wzrasta.

Cykl węglowy – to naturalny proces przepływu węgla między różnymi sferami Ziemi: atmosferą, hydrosferą, biosferą i litosferą. Węgiel krąży w formie gazowej (jako dwutlenek węgla), płynnej (jako rozpuszczony CO_2 w oceanach) i stałej (jako organizmy żywe, węglany skalne i materia organiczna). Procesy takie jak fotosynteza, oddychanie, rozkład i spalanie przyczyniają się do przemieszczania węgla między tymi sferami.

Denialiści klimatyczni – osoby lub grupy, które kwestionują istnienie, skalę lub przyczyny zmian klimatu, często odrzucając naukowy konsensus dotyczący wpływu działalności człowieka na globalne ocieplenie. Denializm może mieć różne formy: od jawnego zaprzeczania faktom po podważanie potrzeby działań lub rozpraszanie uwagi opinii publicznej. Często jest wspierany przez interesy przemysłowe, dezinformację lub ideologię. Denialiści spowalniają debatę publiczną i wdrażanie rozwiązań kryzysu klimatycznego.

Efekt cieplarniany – to proces, w którym niektóre gazy w atmosferze (np. dwutlenek węgla, metan, para wodna) zatrzymują ciepło emitowane przez Ziemię, co prowadzi do podnoszenia się temperatury powierzchniowej planety. Jest to naturalny proces, który umożliwia życie na Ziemi, jednak nadmierne emisje gazów cieplarnianych przez działalność człowieka wzmacniają ten efekt, powodując globalne ocieplenie.

Emisja gazów cieplarnianych – to proces, w którym gazy takie jak dwutlenek węgla (CO_2), metan (CH_4) i inne są uwalniane do atmosfery w wyniku działalności człowieka np. przez spalanie paliw kopalnych, rolnictwo, transport, przemysł oraz wylesianie. Emisje te przyczyniają się do efektu cieplarnianego i globalnego ocieplenia.

Efektywność energetyczna – to stopień, w jakim dany system, urządzenie lub proces efektywnie wykorzystuje energię do osiągnięcia pożądanych rezultatów. Wyższa efektywność energetyczna oznacza mniejsze zużycie energii na jednostkę produkcji, co prowadzi do mniejszych emisji i niższych kosztów za energię.

Energia konwencjonalna – odnosi się do źródeł energii, które są tradycyjnie wykorzystywane i obejmują paliwa kopalne takie jak węgiel, ropa naftowa oraz gaz ziemny. Te źródła są głównymi dostawcami energii na świecie, ale ich eksploatacja wiąże się ze znaczną emisją gazów cieplarnianych.

Energia odnawialna – to energia pozyskiwana ze źródeł, które są naturalnie odnawiane na bieżąco, takich jak promieniowanie słoneczne, wiatr, woda, biomasa i ciepło geotermalne. Jest to czystsza alternatywa dla paliw kopalnych, ponieważ nie emituje gazów cieplarnianych.

Energooszczędność – to działania i technologie mające na celu zmniejszenie zużycia energii bez pogorszenia jakości usług lub komfortu życia np. izolacja budynków, energooszczędne urządzenia oraz optymalizacja procesów produkcyjnych.

Emocje klimatyczne – szerokie spektrum emocji, które wywołuje w ludziach kryzys klimatyczny, od lęku, smutku i poczucia bezsilności, po złość, nadzieję i determinację do działania. Emocje klimatyczne są naturalną reakcją na świadomość skali zagrożeń i mają realny wpływ na zdrowie psychiczne, motywację i postawy społeczne.

Gaz cieplarniany – gaz, który zatrzymuje ciepło w atmosferze i nasila naturalny efekt cieplarniany, przyczyniając się do globalnego ocieplenia. Do głównych gazów cieplarnianych zaliczamy dwutlenek węgla (CO_2), metan (CH_4), podtlenek azotu (N_2O) i fluorowane gazy przemysłowe. Występują zarówno naturalnie, jak i w wyniku działalności człowieka, głównie spalania paliw kopalnych, transportu, rolnictwa czy przemysłu.

Globalne ocieplenie – to długoterminowy wzrost średniej temperatury na powierzchni Ziemi, spowodowany głównie przez zwiększenie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze. To zjawisko prowadzi do topnienia lodowców, podnoszenia się poziomu oceanów i zmian w ekosystemach, co z kolei wpływa na życie ludzkie i przyrodę.

Słowniczek

Greenwashing – praktyka polegająca na pozornym przedstawianiu działań, produktów lub firm jako bardziej przyjaznych środowisku, niż są w rzeczywistości. Może przyjmować formę chwytliwych sloganów, niejasnych certyfikatów, przesadnych deklaracji lub ukrywania szkodliwych aspektów działalności. Greenwashing wprowadza konsumentów w błąd, osłabia zaufanie do zielonych inicjatyw i utrudnia realną transformację ekologiczną.

Living Lab (Żywe Laboratorium) – przestrzeń do testowania i współtworzenia innowacyjnych rozwiązań w rzeczywistych warunkach, z udziałem społeczności lokalnej, instytucji i naukowców. Przykładem może być szkoła, która we współpracy z uczniami, rodzicami i ekspertami tworzy zielony dziedziniec, monitoruje jakość powietrza lub testuje nowe metody wentylacji. Taka forma nauki wspiera partycypację, rozwija kompetencje społeczne i ekologiczne.

Miejska Wyspa Ciepła (MWC) – zjawisko polegające na tym, że miasta są cieplejsze niż okoliczne tereny wiejskie – szczególnie nocą. Powodem są m.in. ciemne powierzchnie asfaltowe i dachy, które nagrzewają się w dzień i oddają ciepło nocą, a także brak roślinności, która chłodzi przez parowanie. MWC zwiększa ryzyko przegrzania, obciąża systemy energetyczne i pogarsza jakość życia. Można ją ograniczać poprzez zieleń miejską, jasne powierzchnie i wodę w przestrzeni.

Mikroklimat – lokalne warunki pogodowe i atmosferyczne panujące na ograniczonym obszarze, np. wokół szkoły, w ogrodzie, na dziedzińcu czy w klasie. Mikroklimat zależy od wielu czynników: obecności zieleni, cienia, materiałów nawierzchni, wysokości zabudowy. W ramach edukacji uczniowie mogą prowadzić obserwacje mikroklimatu w różnych częściach placówki, np. porównując temperaturę w cieniu drzewa i na betonowym boisku.

Mitygacja – wszystkie działania, które mają na celu ograniczenie tempa zmian klimatu poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększanie pochłaniania CO_2. Przykłady mitygacji to przechodzenie na odnawialne źródła energii, poprawa efektywności energetycznej, rozwój transportu niskoemisyjnego, sadzenie drzew, ograniczanie zużycia mięsa i zmiany w gospodarce odpadami. Mitygacja i adaptacja to dwa filary polityki klimatycznej.

Neutralność klimatyczna – stan, w którym dana osoba, firma, miasto lub państwo równoważy emisje gazów cieplarnianych przez ich redukcję i pochłanianie, aż do poziomu „zero netto". Oznacza to, że każda tona CO_2 wyemitowana do atmosfery jest równoważona np. przez pochłanianie przez lasy, torfowiska lub technologie wychwytu. Osiągnięcie neutralności wymaga głębokich zmian systemowych i indywidualnych. UE planuje osiągnąć ją do 2050 roku.

Sprzężenie zwrotne – w kontekście klimatycznym, sprzężenie zwrotne może być dodatnie, co oznacza, że wzmacnia pierwotne zmiany, np. topnienie lodu morskiego zmniejsza albedo, co prowadzi do dalszego ocieplenia i większego topnienia. Może być też ujemne, co oznacza, że przeciwdziała pierwotnym zmianom, np. wzrost roślinności może zwiększać absorpcję CO_2, co redukuje jego stężenie w atmosferze i hamuje ocieplenie.

Ślad węglowy – to miara całkowitej ilości emisji gazów cieplarnianych, które są generowane bezpośrednio lub pośrednio przez działalność jednostki, organizacji, produktu czy kraju w określonym czasie. Jest wyrażany w ekwiwalencie dwutlenku węgla (CO_2e) i uwzględnia wszystkie etapy produkcji, użytkowania i utylizacji danego produktu lub usługi.

Ślad wodny – wskaźnik pokazujący, ile wody zużywa się bezpośrednio i pośrednio przy produkcji towarów i usług. Obejmuje zarówno wodę zużytą w procesach przemysłowych i rolniczych, jak i tę, która wyparowuje lub ulega zanieczyszczeniu. Dla przykładu: wyprodukowanie jednej bawełnianej koszulki wymaga ok. 2 700 litrów wody. Znajomość śladu wodnego pomaga lepiej zarządzać zasobami wodnymi i podejmować bardziej świadome wybory konsumenckie.

Ubóstwo energetyczne – sytuacja, w której gospodarstwo domowe nie jest w stanie zapewnić sobie wystarczającego poziomu energii do ogrzewania, chłodzenia, gotowania czy oświetlenia przy jednoczesnym braku środków finansowych i efektywnej infrastruktury. Dotyczy zarówno starych, niedocieplonych budynków, jak i rosnących kosztów energii. W dobie transformacji energetycznej walka z ubóstwem energetycznym jest kluczowa dla sprawiedliwości klimatycznej i społecznej.

Zmiana klimatu – to długoterminowa i znacząca zmiana w globalnych lub regionalnych wzorcach klimatycznych. Jest związana z działalnością człowieka, która wpływa na atmosferę, poprzez emisja gazów cieplarnianych, wylesianie czy zmiany w użytkowaniu ziemi. Skutki zmiany klimatu obejmują podnoszenie się poziomu mórz, zmiany w intensywności i częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmiany w ekosystemach i bioróżnorodności.

